

Жалпы сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2024 жылдың бірінші тоқсанында

Негізгі тенденциялар

ЖСК активтері 2024 жылғы 1 тоқсанда 6,1%-ға (2023 жылғы 1 тоқсанда +7,8%), 1 459,7 млрд-қа дейін өсті, бұл сақтандыру нарығы активтерінің 55,1% құрайды.

Өсім негізінен күтілетін ақша ағындарын, сондай-ақ ақша мен салымдарды (+22,7%) ең жақсы бағалау арқылы қайта сақтандыру активтерінің (+46,2%) ұлғаюымен байланысты болды. Бұл ретте сектордың жиынтық активтерінің 67,9 % алатын бағалы қағаздардың көлемі іс жүзінде өзгерген жоқ (+0,9%).

Сектордың міндеттемелері 5,9%-ға (2023 жылғы 1 тоқсан үшін +9,3%), негізінен сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің (+19,6%) және туындаған залалдар бойынша міндеттемелердің (+5,2%) көлемін ұлғайту есебінен 1575,9 млрд-қа дейін өсті, бұл РЕПО операцияларының қысқаруымен ішінара нивелирленді (-28,2%).

2024 жылдың 1 тоқсанында ЖСК автокөлік иелерінің АҚЖ міндетті сақтандыру бойынша өнімді аз пайдалану есебінен жасалған шарттар санының (-0,9%) төмендегенін байқады. Бұл ретте ауырған жағдайда сақтандыруға, автокөлікті сақтандыруға және титулдық сақтандыруға сұраныстың біршама өсуі байқалды.

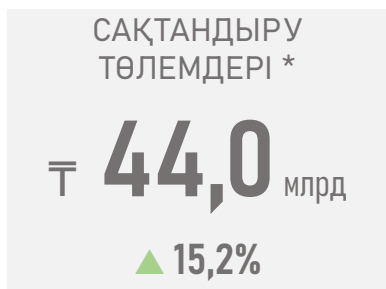
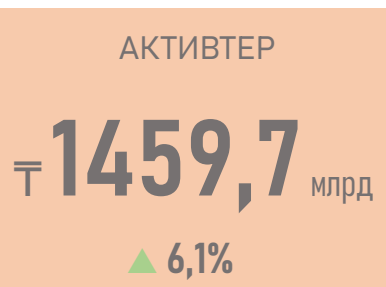
ЖСК сақтандыру сыйлықақыларының көлемі мүлкті сақтандыру (+10,5%), басқа қаржылық шығындардан және заңды тұлғалардың қарыздарынан сақтандыру (3,3 есе), сондай-ақ ауырған жағдайда сақтандыру (+28,1%) сияқты өнімдер есебінен 9,7%-ға өсті.

Автокөлік иелерінің міндетті АҚЖ (-12,6%), кәсіби жауапкершілікті сақтандыру (-50,4%) және жазатайым оқиғалардан сақтандыру (-81,2%) бойынша сыйлықақылар қысқарды.

2024 жылдың қаңтар-наурыз айларында ЖСК сақтандыру төлемдерінің өсімі олардың санын (+8,4%) және орташа төлемнің құнын (+6,3%) ұлғайту есебінен 15,2% құрады. Мұндай динамика ауру жағдайына (+43,5%), автокөлік иелерінің АҚЖ (+17,2%) және автокөлікке (+25,5%) сақтандыру бойынша төлемдермен қамтамасыз етілді. Төлемдер көлемінің төмендеуі заңды тұлғалардың қарыздарын сақтандыру бойынша байқалды (-53,4%), олардың санын төрттен біріне дейін қысқарту есебінен.

2024 жылғы 1-тоқсанда (+71,1%) ЖСК таза табысының өсуі сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстардың өсімімен ішінара нивелирленген сақтандыру түсімінің (+34,8%) айтарлықтай өсуін қамтамасыз етті (+47,2%).

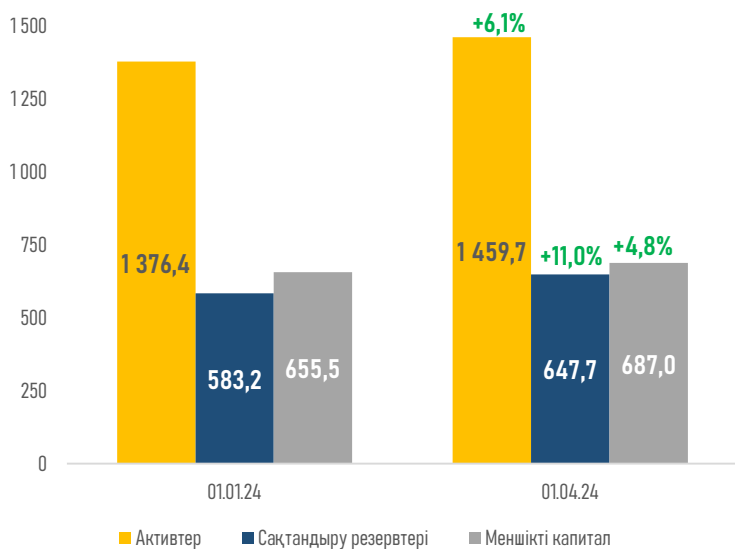
Сектордың меншікті капиталының орташа рентабельділігі (RoE) төмендеді: 2023 жылдың 1 тоқсанындағы 3,9% - ға қарсы 2,0%, бұл негізінен KazakhExport таза табысының төмендеуімен және Номад, Интертич және АСКО СК шығындарымен байланысты болды.

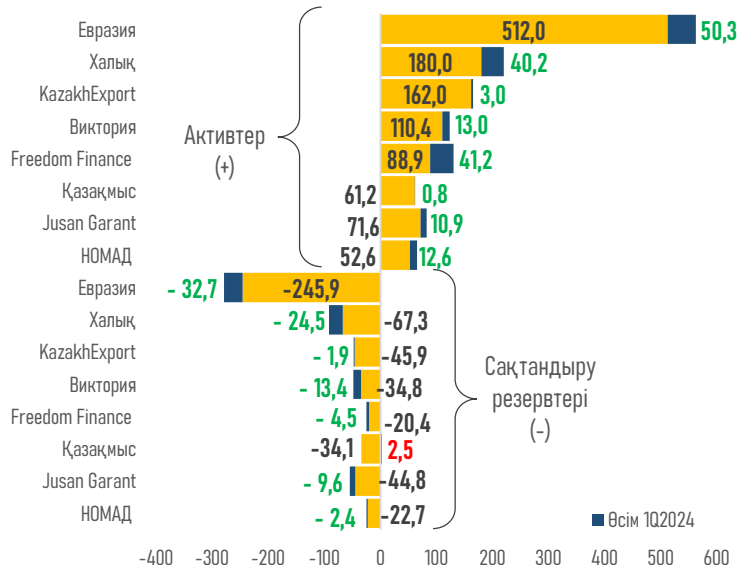
Дереккөз: ҚРҰБ. Ескерту: реттеуші деректер; өсім бойынша деректер 2023 жылғы 1 тоқсандағы көрсеткіштермен салыстырғанда келтірілген.

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

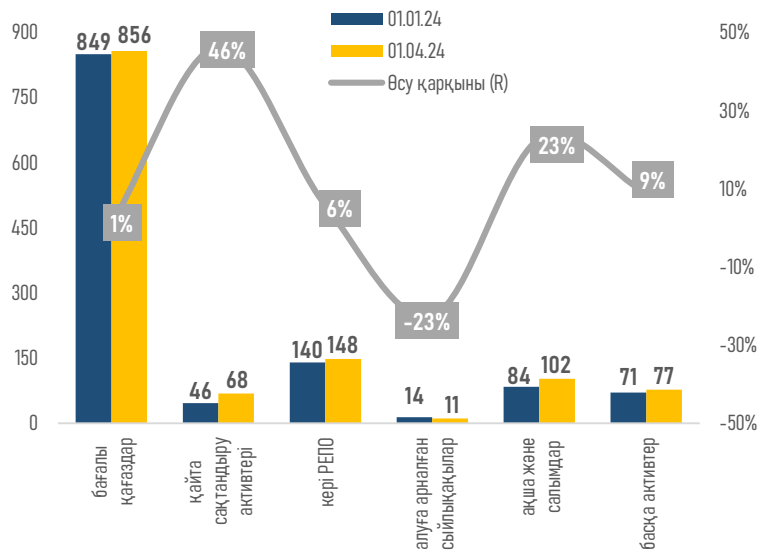

Сектордың ТОП-8 компаниясының көрсеткіші, млрд теңге

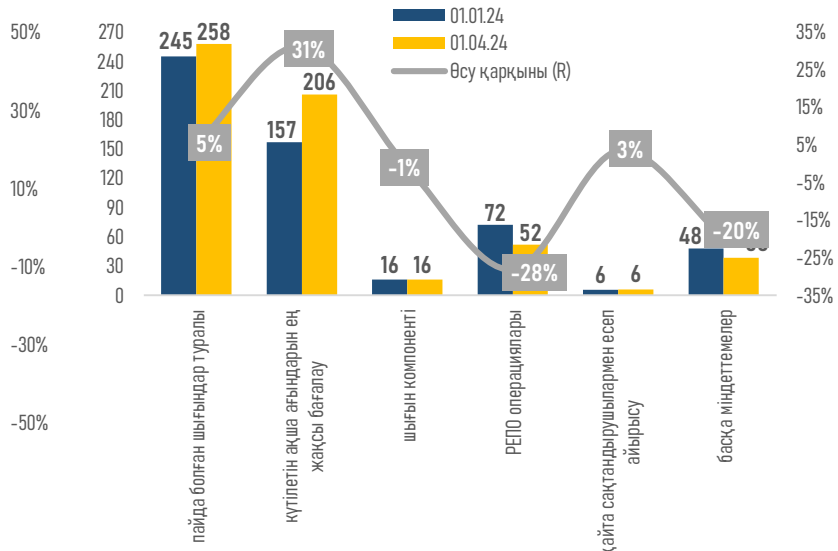

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

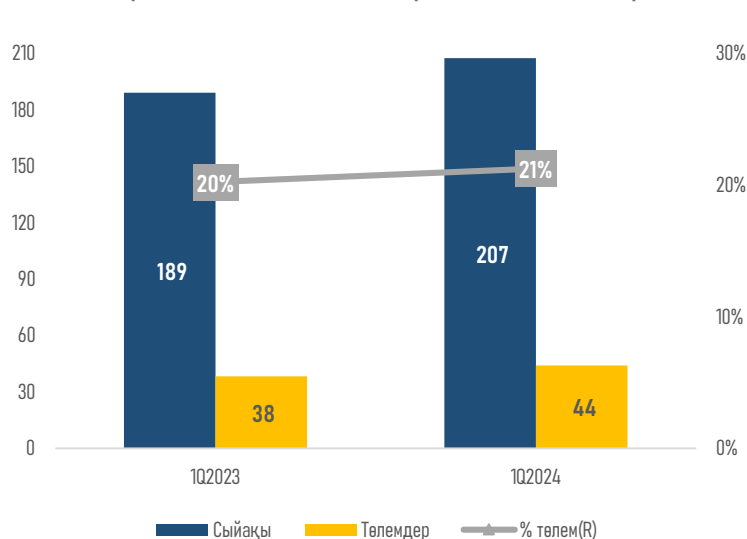

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

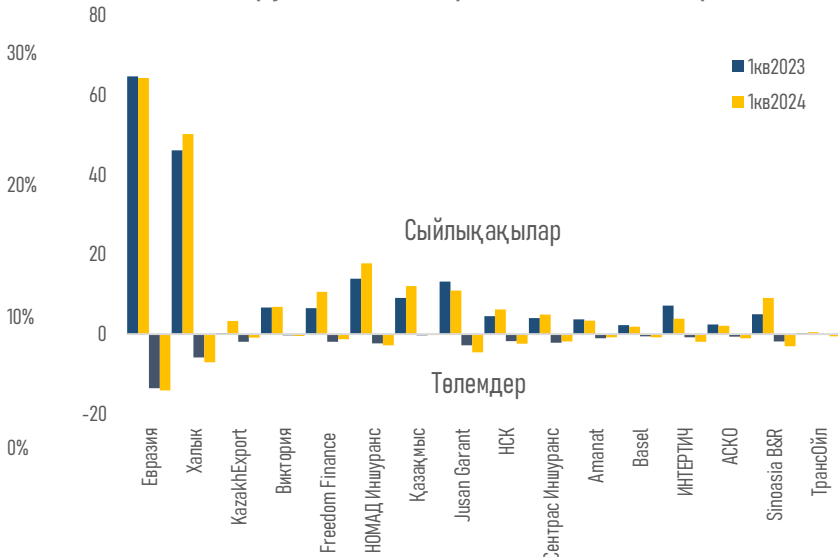

Төлемдер мен сыйлықақылардың арақатынасы

Төлемдердің сыйлықақыға арақатынасы, млрд теңге

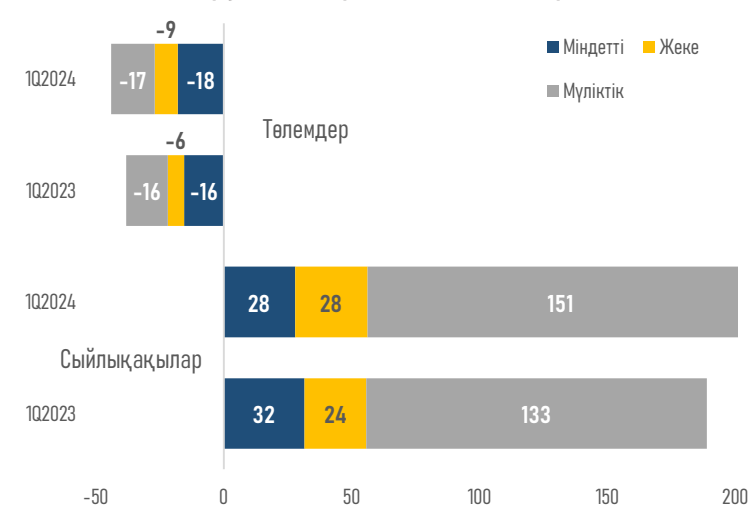

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

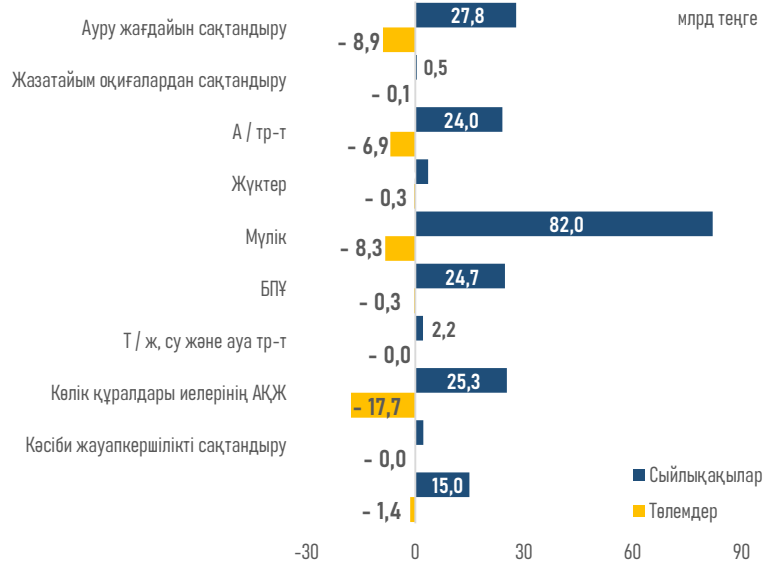

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

2024 ж. 1-т. үшін сыйлықақы мен төлемд. нысаналы мақсаты

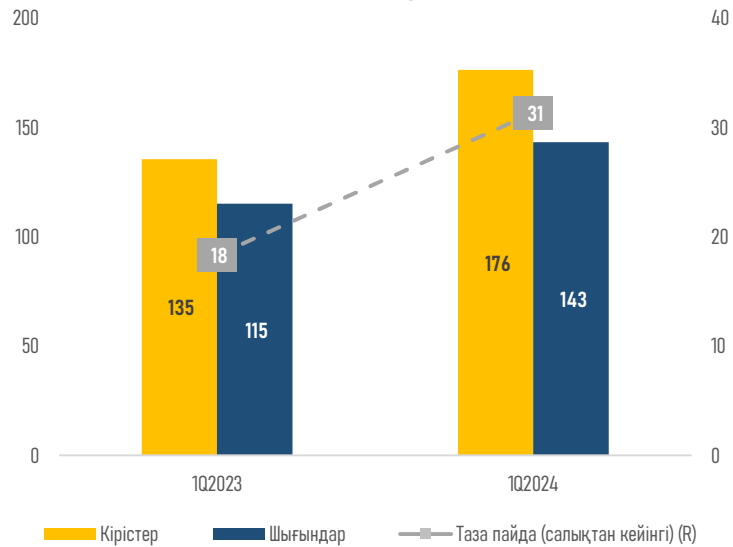

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

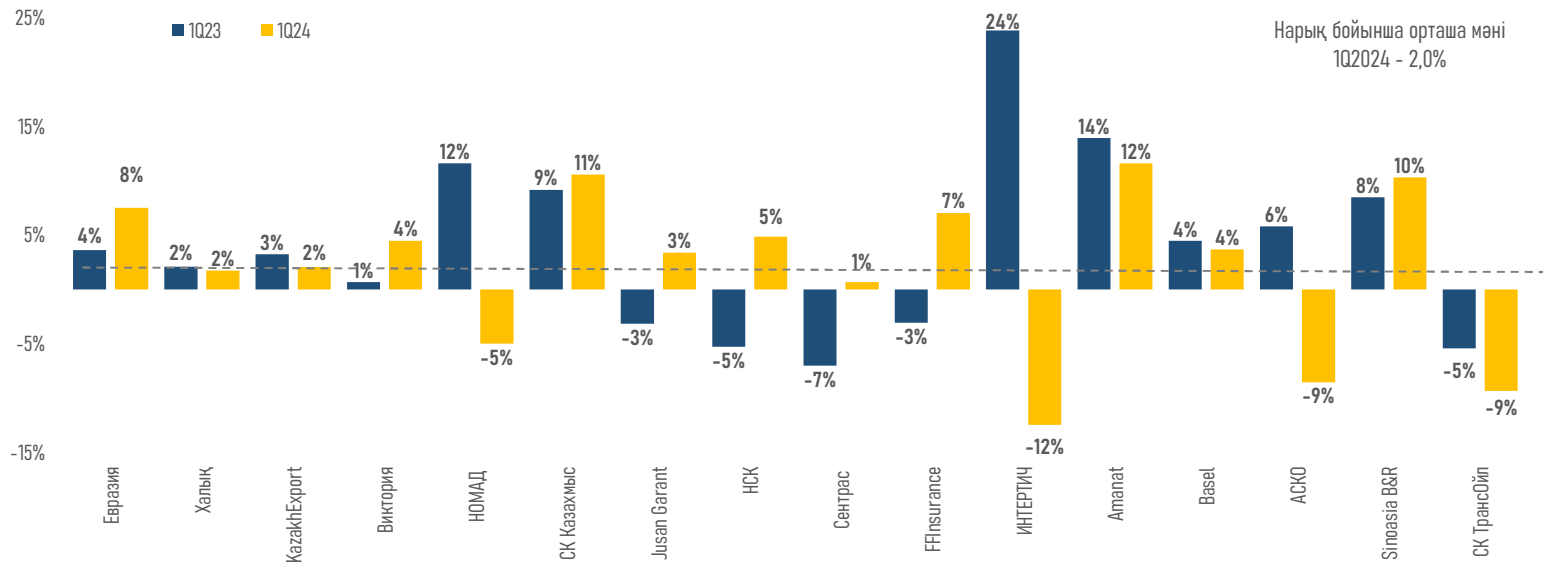
2024 ж. 1-т кірістер мен шығыстардың құрылымы

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі* (RoE)

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

2024 жылдың қаңтар-наурыз айларында жалпы сақтандыру нарығының құрылымы кейбір өзгерістерге ұшырады: оның негізгі кірістілігін мүлкі сақтандыру, қаржылық сақтандыру және ауруды сақтандыру сияқты өнімдер қамтамасыз етті.

Бұл ретте, егер мүлкі сақтандыру шарттары санының өсуі (+11,3%) оның ішінде Алматыдағы жер сілкіністерімен байланысты болуы мүмкін болса, онда су тасқынынан зардап шеккен қазақстандықтар сақтандыру өнімдеріне қызығушылық танытпайды, өйткені олардың сақтандыру компанияларының орнына келтірілген залалы мемлекет пен бизнесті жабады.

Көптеген жылдар бойы ЖСК-ның ең танымал сақтандыру өнімі болып қалған автокөлік иелерінің АҚЖ сақтандыруына келетін болсақ, ол бойынша сақтандыру сыйлықақыларының көлемінің қысқаруы қайталама нарықта автокөлікті қайта сатудың төмендеуімен, сондай-ақ 2024 жылдан бастап икемді тарифтеу жүйесінің енгізілуімен байланысты болуы мүмкін, нәтижесінде орташа сыйлықақы 27,0%-ға төмендеді.

Сақтандыру қызметтеріне сұраныс Қазақстанда жеңілдікті мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру есебінен белсенді түрде қолдауды жалғастыруда. Сонымен қатар, егер ипотекалық бағдарламалар мен жеңілдетілген автономиялы бағдарламалары аясында ЖСК өнімдері міндетті түрде, бірақ нарықтық жағдайда сатылса, онда ауыл шаруашылығын қолдау бағдарламаларын іске асыру бағаны бұрмалайды.

Мәселен, мысалы, 2023 жылы ауыл шаруашылығы өндірушілері топырақтағы ылғалдың тапшылығын/артығын сақтандыру бойынша 329,7 млн теңге сомасына сақтандыру сыйлықақыларын енгізді, бұл ретте мемлекет сыйлықақыларының 75% субсидиялау есебінен 3,8 млрд теңге көлемінде төлемдер алды.

Мұндай бағдарламалар, сондай-ақ табиғи апаттардан зардап шеккен қазақстандықтарды қолдау, бір жағынан, халықтың осал топтарын және бизнестің басым бағыттарын қорғайды және қолдайды, ал екінші жағынан, жалпы ерікті сақтандыру мәдениетін төмендетеді.

Осыған қарамастан, сақтандырудың базалық өнімдеріне нарықтық және мемлекеттік сұраныспен, сондай-ақ оларға қол жеткізуді жеңілдететін одан әрі цифрландырумен қамтамасыз етілетін жалпы сақтандыру секторы көрсеткіштерінің одан әрі өсуін күтуге болады.